

Innst. S. nr. 121

(2005-2006)

Innstilling til Stortinget fra helse- og omsorgskomiteen

St.prp. nr. 39 (2005-2006)

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2006 under Helse- og omsorgsdepartementet (pneumokokkvaksine for barn mv.)

Til Stortinget

PNEUMOKOKKVAKSINE FOR BARN

Sammendrag

Det vises i proposisjonen til at Nasjonalt folkehelseinstitutt i desember 2005 har gjennomført forhandlinger med legemiddelfirmaet Wyeth Lederle om produksjon og levering av vaksine mot pneumokokkinfeksjoner. Det er inngått avtale med forbehold om Stortingets samtykke.

Det foreslås bevilget 58 mill. kroner over kap. 710 post 21 for å inkludere pneumokokkvaksinen i barnevaksinasjonsprogrammet fra 1. juli 2006.

Barnevaksinasjonsprogrammet er hjemlet i smittevernloven og forskrift om kommunenes helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Kommunehelsetjenesten har plikt til å tilby befolkningen dette programmet.

Som bakgrunn for forslaget framholdes det at pneumokokker er en type bakterier som forårsaker lungebetennelse, blodforgiftning, hjernehinnebetennelse og mellomørebetennelse. I Norge oppstår 60-80 tilfeller årlig av alvorlig pneumokokkinfeksjon hos barn under to år, hvorav anslagsvis fire tilfeller vil ha dødelig utgang. Med vaksine vil antall dødsfall trolig reduseres med om lag 95 prosent for de bakterietypene vaksinen virker mot. Vaksinen beskytter ikke mot alle varianter av pneumokokkbakterier, slik at den samlede effekten trolig vil være om lag 70 prosent.

Det er verken her i landet eller internasjonalt meldt om alvorlige bivirkninger av vaksinen.

Det vises til at pneumokokkvaksinen er innført eller planlagt innført i vaksinasjonsprogram i USA, Frankrike, Østerrike, Nederland, Tyskland og Storbritannia.

Det foreslås å tilby pneumokokkvaksinering av alle barn født fra og med 1. januar 2006. På grunn av tid til produksjon, levering og distribusjon vil tidligste innføringstidspunkt være 1. juli 2006.

Det foreslås at vaksinen tilbys gratis til kommunene og til foreldrene, og at utgiften dekkes over Folkehelseinstituttets budsjett. Engangsutgifter vil utgjøre 20 mill. kroner i henholdsvis 2006 og 2007 for å bygge opp et rullerende lager, samt utgifter til nødvendig informasjons- og veiledningsmateriell mv. Administrative utgifter vil beløpe seg til 2 mill. kroner årlig. For å dekke dette foreslås å sette opp bevilgningen over kap. 710 post 21 med 58 mill. kroner, og utvide bestillingsfullmakten med 60 mill. kroner fra 100 til 160 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Jan Bøhler, Knut Gravrák, Sonja Mandt-Bartholsen, Gunn Olsen og Dag Ole Teigen, frå Framstegspartiet, Jan-Henrik Fredriksen, Vigdis Giltun og lederen Harald T. Nesvik, frå Høgre, Inge Lønning og Sonja Irene Sjøli, frå Sosialistisk Venstreparti, Inga Marte Thorkildsen, frå Kristeleg Folkeparti, Laila Dávøy, frå Senterpartiet, Rune J. Skjælaaen, og frå Venstre, Gunvald Ludvigsen, stør forslaget i St.prp. nr. 39 (2005-2006) om å innføre pneumokokkvaksine for barn og er samd i at kommunehelsetenesta skal ha plikt til å innlemme dette i det eksisterande vaksinasjonsprogrammet. At denne vaksinen blir gitt gratis til kommunane, meiner komiteen er eit godt tiltak for å sikre at alle barn kan få denne vaksinen.

Komiteen er samd i at utgiftene til pneumokokkvaksina vert tatt over kap. 710 post 21.

Komiteen har notert at Regjeringa sitt framlegg vil omfatte alle barn fødte frå og med 1. januar 2006. Dette inneber at årskulla fødte i 2004 og 2005, som ennå ikkje er fylt to år, ikkje vil bli omfatta av tilbodet

om gratis pneumokokkvaksine. Dersom foreldra til desse barna ynskjer denne vaksinen, må dei dekke utgiftene sjølve.

Komiteen sine medlemmer frå Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre ber Regjeringa vurdere å utvide tilbodet til barn fødde i 2004 og 2005 i samband med handsaminga av Revidert nasjonalbudsjett for 2006.

Desse medlemmene gjer følgjande framlegg:

"Stortinget ber Regjeringa vurdere å utvide tilbodet om gratis pneumokokkvaksine til barn fødde i 2004 og 2005 i samband med framlegget til Revidert nasjonalbudsjett for 2006."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker at innføringen av pneumokokkvaksine får tilbakevirkende kraft, slik at barn opp til fylte 2 år per. 1. juli 2006 får tilbud om gratis vaksiner. Dette vil ha en kostnadsramme på opp til 75 mill. kroner.

Ifølge tall fra Folkehelseinstituttet rapporteres det minst like mange tilfeller av alvorlig systemisk pneumokokksykdom hos barn i alderen 12-24 måneder som hos barn under ett år. Derimot synes alvorlig systemisk pneumokokksykdom å avta for gruppen barn over 24 måneder. Disse medlemmer mener derfor at vaksinasjonstilbudet må gjelde for barn opp til 24 måneder.

Disse medlemmer ber også Regjeringa om å følge opp den sterke anbefalingen fra Folkehelseinstituttet om aktivt å tilby gratis vaksinasjon av KVP-7 til barn i alderen fra 2 år og frem til skolealder som har sykdommer som gjør at de er i en risikogruppe,

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringa utvide tilbudet om pneumokokkvaksine slik at alle barn under 2 år per 1. juli 2006 blir tilbudt gratis pneumokokkvaksinasjon.

Forslag til finansiering fremmes i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2006."

"Stortinget ber Regjeringa å følge opp den sterke anbefalingen fra Folkehelseinstituttet om aktivt å tilby gratis pneumokokkvaksine til barn i alderen fra 2 år og frem til skolealder som har sykdommer som gjør at de er i en risikogruppe, i den perioden det tar å innarbeide full dekning av vaksinasjonsprogrammet."

KORRIGERT BALANSEKRAV FOR REGIONALE HELSEFORETAK

Sammendrag

De regionale helseforetakene har i brev av 21. desember 2005 informert om at de i sine budsjetter for 2006 vil legge til grunn en økning i de samlede pensjonskostnadene på om lag 1 mrd. kroner i forhold til 2005.

Det framholdes i proposisjonen at de regionale helseforetakene i utgangspunktet har ansvar for å innpasse pensjonskostnader innenfor sine budsjett på linje med andre kostnader, men at helseforetakene på den annen

side i 2006 står overfor store utfordringer for å komme i økonomisk balanse. Det påpekes at et krav om økonomisk balanse inklusive økte pensjonskostnader vil medføre at omstillingsutfordringene i 2006 nær fordobles fra noe over 1 mrd. kroner til noe over 2 mrd. kroner. Det uttales at dette ikke anses tilrådelig. I foretaksmøtene i de fem regionale helseforetakene som nylig er avholdt, er det meddelt at regionens andel av økte pensjonskostnader i 2006 på om lag 1 mrd. kroner ikke omfattes av balansekravet for 2006. Regjeringa vil komme tilbake til saken i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2006.

Komiteens merknader

Komiteen viser til opplysningane om at innskjerpa økonomiske parameter vil gi auke i dei samla pensjonskostnadene for helseforetaka på om lag 1 mrd. kroner i høve til 2005. Komiteen viser vidare til opplysningar om at helseforetaka har store utfordringar med å kome i økonomisk balanse, vurdert til noko over 1 mrd. kroner knytt til omstilling.

Komiteen er samd i at det ikkje er tilrådeleg å inkludere dei auka pensjonskostnadane i balansekravet for 2006.

Komiteen sitt fleirtal, medlemene frå Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre, finn det lite tilfredsstillande at slike opplysningar, som har direkte innverknad på helseforetaka sine krav om økonomisk balanse i 2006, nærast vert "bortgøymd" i ei sak som i det alt vesentlege handlar om pneumokokkvaksine.

Komiteen sine medlemmer frå Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre ber difor helse- og omsorgministeren kome attende til Stortinget så snart råd er med ei heilskapleg framstilling om helseforetaka sin økonomiske situasjon – medrekna utfordringane knytte til skeivfordeling av grunnfinansieringa mellom dei ulike helseforetaka og inndekning av auka pensjonskostnader – sett i høve til krava om økonomisk balanse i 2006.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet kan vise til at Regjeringa vil komme tilbake med en omtale av den økonomiske situasjonen ved sykehusene i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2006.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil påpeke at Regjeringens forslag om at de økte pensjonskostnadene ikke skal tas med i kravet vedrørende at sykehusene skal gå i økonomisk balanse innen utgangen av inneværende år, ikke løser denne ekstra utfordringen på lengre sikt. Når en ser dette i sammenheng med de store utfordringene knyttet til å få på plass en åpningsbalanse, stor opparbeidd gjeld, store behov for investeringer i sykehusbygg og utstyr og det gjeldende balansekravet, så sier det seg selv at utfordringene står i kø for de regionale foretakene.

Disse medlemmer har merket seg at det allerede nå kommer illevarslende signaler om innsparingstiltak som vil kunne medføre lengre ventelister for behandling, behandlingstilbud kan bli kuttet ut eller sterkt redusert ved enkelte sykehus og oppsigelser planlegges. Disse medlemmer er av den oppfatning at disse stadig negative oppslag er med på å skape en usikkerhet i deler av befolkningen om hvorvidt en får den beste behandling eller ikke, dersom sykdommen skulle ramme en selv eller ens pårørende. Denne usikkerheten er det viktig at tas bort, og dette gjøres bare ved at en tar mer på alvor de signaler som kommer fra sykehusene om at nå vil innsparingene kunne gå på bekostning av pasientbehandlingen.

På denne bakgrunn forventer disse medlemmer at Regjeringen i forbindelse med fremleggelsen av Revidert nasjonalbudsjett for 2006 foretar en helhetlig gjennomgang av den økonomiske situasjonen ved helseforetakene og fremmer forslag om en økning i bevilgningene til disse som er i den størrelsesorden som behovet tilsier. Disse medlemmer forventer også at Regjeringen nå kommer med en avklaring vedrørende sykehusenes åpningsbalanse slik at foretakene nå, en gang for alle, vet hva de har å forholde seg til når det gjelder avskrivingsregime og verdifastsettelse.

Disse medlemmer vil også vise til at Fremskrittspartiets medlemmer Nesvik, Giltun, Fredriksen og Sortevik har fremmet et eget Dokument 8-forslag om å rette opp skjevfordelingene som er skjedd hva

gjelder bevilgninger til de regionale helseforetakene. Disse medlemmer er av den oppfatning at denne skjevfordelingen ikke kan fortsette, og ser frem til at dette forslaget nå kommer til behandling.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringa vurdere å utvide tilbudet om gratis pneumokokkvaksine til barn fødte i 2004 og 2005 i samband med framlegget til Revidert nasjonalbudsjett for 2006.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen utvide tilbudet om pneumokokkvaksine slik at alle barn under 2 år per 1. juli 2006 blir tilbudt gratis pneumokokkvaksinasjon.

Forslag til finansiering fremmes i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2006.

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen å følge opp den sterke anbefalingen fra Folkehelseinstituttet om aktivt å tilby gratis pneumokokkvaksine til barn i alderen fra 2 år og frem til skolealder som har sykdommer som gjør at de er i en risikogruppe, i den perioden det tar å innarbeide full dekning av vaksinasjonsprogrammet.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen viser til proposisjonen og merknadene og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

I

I statsbudsjettet for 2006 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter:			
710	21	Nasjonalt folkehelseinstitutt Spesielle driftsutgifter forhøyes med ..... fra kr 172 763 000 til 230 763 000	58 000 000

II

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2006 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme inklusiv merverdiavgift
710	21	Nasjonalt folkehelseinstitutt Spesielle driftsutgifter	160 mill. kroner

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 4. april 2006

Harald T. Nesvik
leder

Gunvald Ludvigsen
ordfører

